

Zhuikova K.V.

senior Lecturer NTUU «KPI»

Zhelyaskova K.Y

student of NTUU «KPI»

MODERN APPROACHES TO INTERNATIONAL BUSINESS

The article deals with the basic principles of international business activity. The classification of firms operating in the global market. Determined that the current market in Ukraine is characterized by relatively low effective demand for bulk products offered. One acceptable solution to this problem may be to enter into foreign markets.

Keywords: foreign enterprise, management structure, foreign economic relations, enterprise.

Кавтиш О.П.

ст. викладач, к.е.н ФММ НТУУ «КПІ»

Колісна Т.О.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

В цій статті досліджені проблеми розвитку малого бізнесу в Україні, як ключові факторів подолання кризових явищ в нашій державі.

Ключові слова: малий бізнес, мале підприємство, суб'єкт малого підприємства.

Вступ. Проблема функціонування малого бізнесу є досить актуальною для нашої держави, оскільки саме малий та середній бізнес створює 50-60% валового внутрішнього продукту в країнах з ринковою економікою, на які нині орієнтується Україна. Крім того, малий бізнес становить основу дрібного виробництва, відіграє важливу роль у забезпеченні зайнятості населення, дає життя великому бізнесу та може стати вирішальним фактором у подоланні ряду соціально-економічних проблем суспільства. Розглянутій темі присвячені роботи таких авторів: З.С. Варналія, Л.І. Воротіна, Л.А. Колеснікова, В. Грушко, М. Дем'яненко, М. Крупка, А. Чухно.

Постановка задачі. Мета статті – виокремити основні фактори, що стримують розвиток малого підприємництва в Україні та надати пропозиції щодо покращення показників діяльності малих підприємств.

Результати дослідження. Для будь-якої держави малий бізнес виконує ряд значущих функцій, серед яких: створення численних суб'єктів ринкового господарювання, ефективного недержавного сектору, орієнтованого на попит

і конкуренцію, стимулювання ділової активності населення, сприяння процесам приватизації та роздержавлення економіки, стимулювання розвитку економічної конкуренції, вивільнення державного сектору від виробництва нерентабельної продукції, що задовольняє індивідуальний, а не масовий попит, надання робочих місць та інші [1].

Окрім переваг малого бізнесу, таких як низькі витрати на управління, високу оборотність ресурсів, швидке реагування на потреби споживачів, є ряд чинників, які гальмують розвиток даного сектору, це, зокрема, нестійкість даних структур, великий комерційний ризик, пов'язаний із залученням особистих коштів, велика залежність від економічних коливань, залежність від рівнів інфляції, низька продуктивність праці і прихована інтенсифікація та слабка сприйнятливність до найновіших досягнень НТП.

Не виключенням є й вітчизняні малі підприємства, що постійно стикаються з проблемою захисту своєї економічної незалежності, фінансовими, політичними проблемами, що призводить до уповільнення та диспропорційності їх розвитку. А основна суперечність малого бізнесу говорить про те, що при всіх його значущих функціях він є нежиттєздатним через наявність низки нерозв'язаних проблем, серед яких:

1) незадовільна інтеграційна підтримка (тиск з боку великих корпорацій та постійна конкуренція з великими підприємствами) великого бізнесу і держави;

2) внаслідок банківської кризи виникає проблема ліквідності, яка спричинила зростання відсоткових ставок, що унеможлиблює доступність кредитних ресурсів для суб'єктів малого підприємництва і в подальшому призводить до їх скорочення;

3) негативна динаміка основних макроекономічних показників, наприклад обмеженість внутрішнього попиту та наявність кризи збуту;

4) недостатня урегульованість відносини між суб'єктами підприємницької діяльності і органами влади;

5) негативні інфляційні процеси, що ведуть до збільшення витрат підприємства на сировину, матеріали та всі інші елементи, що включаються до собівартості.

6) недосконала, нестабільна та обтяжлива ситема оподаткування.

Згідно офіційної статистики означена нежиттєздатність яскраво проявляється у відповідних показниках діяльності малих підприємств.

До 2008 року кількість малих підприємств в Україні щорічно зростала. 2008 рік виявився несприятливим для малих підприємств, що призвело до значного їх скорочення, але у 2009 році ситуація стабілізувалася. У наступні роки відбувається незначне збільшення малих підприємств, але з незначним приростом і станом на 1 січня 2011 р. ця кількість становить 151,4 тис. підприємств, які забезпечують 7% ВВП, у той час як у сусідніх країнах ця частка досягла 40 % [2]. В Україні найвищі показники концентрації малих підприємств в Київській, Дніпропетровській та Донецькій областях,

найнижчі – в Рівненській, Чернівецькій та Волинській областях. Обсяги виробленої ними продукції постійно скорочуються.

Недостатня державна підтримка та фінансування малих підприємств викликана, на наш погляд, неспроможністю уряду виконати пункти, зазначені в Законі України «Про державну підтримку малого підприємництва» та Національній програмі сприяння розвитку малого підприємництва в Україні, а також щорічним збільшенням державного боргу, що сягнув приблизно 35% ВВП, очікуваного в 2011 році [3; 4].

Тому підтримка розвитку малого бізнесу, особливо в умовах подолання світової фінансово-економічної кризи, повинна бути складовою загальної системи державної політики регулювання і розвитку економіки країни в цілому.

У березні 2012 року був прийнятий Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», в якому зазначені основні правові та економічні засади у сфері малого та середнього бізнесу, проголошуються основні напрями державної політики серед яких: удосконалення порядку ведення податкового і статистичного обліку, спрощеної системи оподаткування, фінансова, інформаційна, консультаційна підтримка [1]. Також однією з цілей нового законодавства є підвищення рівня конкурентоспроможності, стимулювання активності, допомога суб'єктам в роботі. Однак експерти запевняють, що бізнес від нової ініціативи уряду нічого не виграє і документ носить виключно декларативний характер [5].

Прийняття нового Податкового кодексу також не дало очікуваних позитивних змін, зокрема, значно ускладнило проблему вибору оптимальної системи оподаткування. Пунктом 139.1.12 статті 139 Податкового кодексу визначено, що до складу витрат, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку не включаються витрати, понесені у зв'язку із придбанням товарів (робіт, послуг) та інших матеріальних і нематеріальних активів у фізичної особи-підприємця, що сплачує єдиний податок (крім витрат, понесених у зв'язку з придбанням робіт, послуг у фізичної особи-платника єдиного податку, яка здійснює діяльність у сфері інформатизації) [3]. В наслідок цієї постанови за підрахунками експертів свою діяльність можуть припинити майже 200 тис. малих підприємств, що обов'язково позначиться на державному бюджеті [3].

Найбільш неприємне нововведення нового Податкового кодексу для фізичних осіб – спрощенців. Витрати на придбання товарів, оплату послуг, робіт, а також інших матеріальних і нематеріальних активів у фізичної особи - підприємця, який сплачує єдиний податок, не можуть бути віднесені контрагентом на витрати при визначенні оподаткованої податком прибутку.

Дане нововведення призвело до того, що платники податку на прибуток відмовляються від співпраці з підприємцями - спрощенцями, що нівелює всі переваги цього способу оподаткування.

Позитивним зрушенням у сфері малого бізнесу стала постанова прийнята Кабінетом міністрів України щодо умов його кредитування, де зазначається, що Український фонд підприємництва на конкурсній основі надає кредити малому бізнесу за умови їх повернення та сплати 1,5 % облікової ставки Національного банку України на момент підписання договору.

Проте, як свідчать офіційні дані загалом стан кредитування малого бізнесу знаходиться в досить скрутному становищі. Через ризик неповернення кредитних зобов'язань та недосконале державне регулювання і систему правового захисту, переважна більшість українських банків відмовляються співпрацювати з малими суб'єктами господарювання. Для отримання фінансової допомоги суб'єкт повинен надати безліч документальних підтверджень про свій фінансовий стан, конкурентноспроможність продукції, повинен мати позитивну ділову репутацію, належати до відповідної вікової категорії (не менше 21 року на момент отримання кредиту та не більше 65 років на кінцевий термін його погашення) та багато інших перепон. За свідченням представників провідних банків на сьогоднішній день в Україні лише 5 банків мають спеціальні програми фінансування для малих підприємств [5].

Означені проблеми функціонування та розвитку малого бізнесу в Україні потребують кардинального перегляду державної регуляторної політики у цій сфері. Серед основних варто виділити: зміна Податкового законодавства щодо створення системи пільг, зменшення податкового навантаження для новостворених суб'єктів та для фізичних осіб-спрошених; оптимізацію процедуру кредитування, шляхом зменшення пакету документів, необхідних для підписання договору, розробки спеціальних стратегій виходу на ринок для дрібних суб'єктів господарювання із запозиченням досвіду у провідних країн світу; зміна Закону України «Про банки і банківську діяльність» або створення спеціального міжбанківського фонду для кредитування малих підприємств щодо створення сприятливіших умов отримання коштів, як то пониження % ставка, спрощення процедури розгляду кредитних заявок; формування стабільної і прогнозованої макроекономічної ситуації в країні та практичне виконання уповноваженими органами своїх обов'язків, прописаних в законодавчих документах.

Висновки. Мале підприємство – це невід'ємна складова будь-якої господарської системи, яка забезпечує розвиток економічної системи країни та наближає її до споживачів, становить основу середнього класу суспільства, є основним джерелом поповнення державного бюджету, здатне вирішувати ряд економічних завдань, таких як створення в країні конкурентного середовища, залучення приватного капіталу і зовнішніх інвестицій, а також удосконалення наявних технологій виробництва. Однак рівень розвитку цього найважливішого сектору економіки в Україні знаходиться на дуже низькому рівні порівняно з країнами ринкової

економіки, причиною чого є неоднорідність України у економічному й соціально-політичному відношенні.

Отже, вирішення існуючих проблем розвитку малого бізнесу в Україні потребує докорінної перебудови державної політики щодо сприяння цьому сектору економіки.

Список використаних джерел

1. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/ekonomika/male_pidpriyemnitstvo_osnovi_teoriyi_i_praktiki_-_varnaliy_zs
 2. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22 березня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
 3. Інформаційний портал: «Україна в інтернеті» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.com-ua.com>. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI. Пункт 139.1.12 статті 139 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
 4. Как «поддержат» малый и средний бизнес в Украине: анализ законопроекта. Финансовый доктор [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://fin-doctor.com.ua/rus/market/news/2012/02/15/kak_podderzhat_malyj_1513.html
- Остапенко Н. Методика оцінки впливу державної фінансової підтримки на розвиток малого підприємництва / Н. Остапенко // Економічний аналіз. 2012 рік. Випуск 10. Частина 1. / [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://econa.at.ua/Vypusk_10/ea10-1.pub.pdf#page=317

Кавтыш О.П.

старший преподаватель, к.э.н. ФММ НТУУ «КПИ»

Колисна Т.А.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

ПРОБЛЕМЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

В этой статье исследованы проблемы развития малого бизнеса в Украине, как ключевые факторы преодоления кризисных явлений в нашей стране.

Ключевые слова: малый бизнес, малое предприятие, субъект малого предприятия.

Kavtush O.P., Kolisna T.A.

PROBLEMS AND DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS IN UKRAINE

In this article the problems of small business in Ukraine, as key factors to overcome the crisis in our country.

Keywords: small business, small enterprise, small business entity.

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ БЮДЖЕТУВАННЯ

У даній статті розглянуті питання оцінки ефективності інтегрованої системи бюджетування. Досліджуються як кількісні так і якісні фактори ефективності інтегрованого бюджетування. Запропоновано розглядати оцінку у розрізі процесів та підприємства в цілому.

Ключові слова: стратегічне управління, інтегрована система бюджетного планування, ефективність, бюджет, бюджетування.

Вступ. Спільне застосування системи стратегічного планування підприємством і бюджетування, в якості інтегрованої системи бюджетування поліпшить якість управлінських рішень, об'єктивність оцінки досягнень працівників і керівництва підприємства, дасть змогу отримувати якісні показники для прийняття зважених управлінських рішень

Постановка задачі. Мета роботи полягає у розробці засад до оцінювання інтегрованої системи бюджетування.

Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять концепції і положення, які висвітлені в працях вітчизняних і зарубіжних учених з економічної теорії, менеджменту, контролінгу та корпоративного управління.

Методичну основу становлять загальнонаукові прийоми досліджень та спеціальні методи, що ґрунтуються на сучасних наукових засадах управлінської, економічної та спорідненої з ними наук.

Результати. Впровадження в практику планування інтегрованої системи бюджетування як інструмента, дозволить проаналізувати відповідність цілей підприємства безлічі способів їх можливої реалізації й вибору найбільш прийняттого варіанта з погляду впливу стратегічних управлінських рішень, з одного боку, на величину кінцевого фінансового результату, з іншого, на обсяг витрат (по окремих стадіях), необхідних для досягнення відповідних результатів. [10]

На нашу думку, слід розрізняти ефективність функціонування інтегрованої системи бюджетування та ефективність її впровадження. Онищенко вважає, що ефективність функціонування бюджетування, що представляє собою якісний аспект використання даної технології, може бути оцінено по зменшенню часу на прийняття обґрунтованих рішень і по підвищенню їх точності. Ефективність за часом прийняття обґрунтованих управлінських рішень залежить від мінімального періоду виконання бюджету, строку підготовки контрольно-аналітичного звіту виконавця та часу вибору альтернативи дій.